SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAISEN KIRKON JA SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKKOKUNNAN VÄLISET VIIDENNET TEOLOGISET NEUVOTTELUT 1996

Tiedonanto

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan valtuuskuntien viidennet teologiset neuvottelut pidettiin 12.-13.3.1996 Puhjonrannassa Kouvolassa. Kokouksen isäntänä toimi Suomen evankelis-luterilainen kirkko.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskunnan johtajana oli Mikkelin piispa Voitto **Huotari** ja jäseninä teologisten asiain sihteeri Juhani **Forsberg**, tuomiorovasti Matti **Järveläinen**, teologian tohtori Hannu T. **Kamppuri** ja vt.professori Eeva **Martikainen**.

Suomen ortodoksisen kirkkokunnan valtuuskunnan johtajana oli arkkipiispa **Johannes** ja jäseninä olivat Joensuun piispa **Ambrosius**, yliassistentti Jarmo **Hakkarainen**, pastori Heikki **Huttunen** ja rovasti Olavi **Merras**.

Tarkkailijoina neuvotteluissa olivat isä Teemu **Sippo** Katolisesta kirkosta Suomessa ja pääsihteeri Jan **Edström** (Finlands Svenska Baptistmission) Suomen ekumeenisesta neuvostosta.

Neuvottelujen avajaisissa puhuivat piispa Huotari ja arkkipiispa Johannes. Piispa Huotari sanoi avauspuheessaan, että ekumenian ja myös näiden neuvottelujen tavoite voidaan ilmaista sanalla *koinonia*, joka merkitsee yhteisöä, yhteyttä, osallisuutta, jakamista, kumppanuutta ja solidaarisuutta. Kirkot pyrkivät keskinäisen yhteyden syventämiseen ja laajentamiseen keskustelemalla opillisesti yhdessä valituista teemoista sekä rukoilemalla yhdessä.

Arkkipiispa Johannes sanoi avauspuheessaan, ettei iskusana "uusi" merkitse nykyisenä murrosaikana enää itsestäänselvää edistystä tai parempaa aikaisempaan nähden. Elämme aikaa, jolloin etsitään jotakin pysyvämpää ja jo menetettyjä arvoja. Kirkon tulee paneutua syvemmälle kirkon perintöön, jotta sen tärkeänä pitämät arvot voitaisiin esittää selkeästi ja yksinkertaisesti.

Neuvottelujen aikana valtuuskunnat osallistuivat ekumeeniseen kirkkoiltaan Kouvolan luterilaisessa kirkossa ja ortodoksiseen aamupalvelukseen Kouvolan ortodoksisessa kirkossa.

Neuvottelujen käsiteltävänä oli kaksi aihetta. Ensimmäinen oli **"Yleinen pappeus"**, josta esitelmöivät arkkipiispa Johannes ja teologisten asiain sihteeri Juhani Forsberg. Toisena aiheena oli **"Työ, työttömyys ja ihmisarvo"**. Tästä aiheesta kuultiin pastori Heikki Huttusen ja tuomiorovasti Matti Järveläisen esitelmät.

Yleinen pappeus

Kirkkojen yhteisen käsityksen mukaan kaikki kastetut ja uskovat ovat kuninkaallisen papiston jäseniä (1 Piet. 2: 5 ja 9.). Ortodoksinen kirkko edellyttää kasteeseen liittyvän mirhalla voitelun. Jumalan kansalle tämä pappeus on osallisuutta Kristuksen ruumiiseen ja hänen kolminaiseen, papilliseen, kuninkaalliseen ja profeetalliseen virkaansa.

Yleinen pappeus merkitsee itsensä antamista "Jumalalle mieluisaksi uhriksi" (Room. 12, 1). Osallisuus eukaristiasta kutsuu kiitosuhriin, joka toteutuu rakkaudessa käytännön tekoina ja lähimmäisen palveluna. Osallisuus Kristuksen pappeuteen johtaa toisten puolesta rukoilemiseen, hengelliseen opettamiseen ja keskinäiseen sielunhoitoon. Kirkot korostavat myös yleisen pappeuden merkitystä kristityn arkielämässä, perheessä ja yhteiskunnallisissa tehtävissä.

Aatteellisten ja yhteiskunnallisten murrosten aikana yleisen pappeuden tehtävänä on korostaa oikeudenmukaisuuden toteuttamista. Toisaalta Euroopan yhdentyessä ja kansallisvaltioiden merkityksen vähentyessä ja toisaalta uusien kansallisvaltioiden syntyessä kristityillä on erityinen vastuu yhteiskunnassa elämää suojelevien arvojen esilläpitämisestä.

Vaikka kaikilla kristityillä on osuus yleisestä pappeudesta, s.o. sanasta ja sakramenteista, he eivät kuitenkaan sen perusteella voi palvella kirkon pappisvirassa. Kysymys ei ole yleisen pappeuden ja erityisen viran olemuksellisesta erosta, vaan tehtävien erosta. Yleinen pappeus ja kirkon virka ovat vuorovaikutuksessa keskenään.

Kirkot pitävät yhteisenä tärkeänä tehtävänään voimistaa yleisen pappeuden sisällön ja tehtävien opettamista jäsenilleen.

Työ, työttömyys ja ihmisarvo

Kirkkojen yhteisen käsityksen mukaan ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Ihmisellä on luomisen perusteella ihmisarvo, joka säilyy riippumatta hänen saavutuksistaan tai ulkonaisesta menestyksestään elämässä. Kirkon olemukseen sisältyy ajatus luomiseen perustuvasta ihmisarvosta. Kirkko on "olemisen paikka", jossa ihmistä ei määritellä hänen saavutustensa perusteella. Kirkko on Jumalan kohtaamisen ja ylistämisen paikka. Siellä ihmisellä on mahdollisuus myös lepoon, uudistumiseen ja luovien mahdollisuuksien löytämiseen.

Kirkot tarjoavat tällaista ihmistä tukevaa yhteisöllisyyttä aikana, jolloin yhteiskunnalliset, taloudelliset ja työn luonnetta määrävät rakenteet muuttuvat. Ihmisen persoonallisuus, luovuus ja aloitekyky joutuvat koetteille silloin, kun perinteiset yhteisölliset rakenteet muuttuvat. Kirkot tukevat sellaisten yhteisöllisten rakenteiden luomista, jotka auttavat ihmisiä silloinkin, kun he joutuvat elämään vain tilapäistöiden varassa tai he jäävät pysyvästi vaille ansiotyötä.

Vaikka kirkoilla ei voi olla poliittista ohjelmaa, joka ratkaisisi työhön ja työttömyyteen liittyvät ongelmat, kirkot korostavat työn nykyistä tasaisempaa jakamista. Samalla työn arvo on nähtävä vain yhtenä osana ihmisyyden toteutumista. Ihmisen arvoa ei voi mitata vain hänen työnsä tuottaman taloudellisen hyödyn perusteella. Keskustelua kansantalouden päämääristä olisi syvennettävä niin, että ihmiselämän ja luonnon kokonaisuus ja yhteenskuuluvuus otetaan entistä vakavammin huomioon.

Työelämän jäykkien rakenteiden muuttaminen on tarpeellista. Ihmiselle tulisi olla mahdollista luopua liiasta työstään sekä lisäeduistaan toisen ihmisen perustoimeentulon hyväksi. Tällöin työ ymmärretään enemmän luovuuden ilmaukseksi ja lähimmäisen palvelemiseksi. Myönteisessä mielessä työ edellyttää ihmisen kokonaisvaltaista huomioonottamista.

Neuvotteluja päätettiin jatkaa talvella 1998 aiheista **"Sakramentit ja pyhät toimitukset"** ja **"Kirkot ja maailman toivo"**.

Kouvolassa 14.3.1996